

disse eller andre Former. De Former, her foreslaaes, ere i den Grad ubestemte, at man jo endog under Forhandlingerne er bleven nødt til at indrømme, at de maatte kunde trænge til hderligere Forklaring. Lovforslaget har altsaa den eiendommelige Karakter, at det egentlig er en Slags Erklæring til Kjøbenhavn's Kommune om, at vi ville gjøre Noget, hvis den vil gjøre Noget, man spørger, om den vil gjøre Noget under nærmere begrændsede Betingelser, thi saa kunne vi tale sammen. Det er fremkommet under Forhandlingerne i det andet Thing, at Forslaget har en saadan eiendommelig Karakter. Der er f. Ex. gjort opmærksom paa, at der staar i Forslaget, at Kjøbenhavn's Kommune inden 1ste Februar 1887 skal afgive Erklæring om, hvorvidt den agter at benytte sig af Tilbudet, og det er sagt, at det er aldeles umuligt for Kommunen at erklære sig inden den Tid, men saa erklærede Forslagsstillerne blot, at det gjør ingen Ting, saa kan den blot sige det til Folkethinget, og saa kan det forandre Fristen, men det kan dog ikke gaa an, thi en saadan Lov fremtræder jo som noget ganske Bestemt, og naar man ikke vil gaa ind derpaa, er Loven ubrugelig. For nu at komme tilbage til Spørgsmaalet om de overbebyggede Kvarterer, er der ingen Tvivl om, at der findes adskillige Steder i Kjøbenhavn, hvor Kvartererne ere baade overbebyggede og usunde. En Kendsning af den gamle By kan maatte ste paa flere Maader, men jeg kan foreløbig nærmest tænke mig to. Den kan for det Første ste derved, at man gjennem de stærkest bebyggede Kvarterer fører nye Gader og Veie eller anlægger Torve der. Derved vilde der jo tilføres disse stærkt bebyggede Kvarterer frisk Luft, og der vilde komme nye Bygninger, hvad der ligeledes i hygieinisk Henseende vilde have sin væsentlige Fordel, men hvis man vilde gaa den Veie at anlægge nye Gader og Færdselsveie — og det er der jo ikke Tid, der taler for, ligesom man har gjort det i adskillige andre store Byer, f. Ex., som de Herrer vide, i stor Udstrækning i Paris under Napoleon den 3die — ja, saa kommer man ind paa Noget, der maatte slet ikke ligger i Forslagsstillernes Mening, og jeg nærer Tvivl om, hvorvidt Lovforslaget, som det her foreligger formuleret, vil bemyndige Magistraten til paa den Maade at gjenmembryde en Del af Byen for at skaffe nye og bredere Gader og Veie tilstede og til dertil at faae Penge af Statskassen. Jeg vil i alt Fald sige, at det forekommer mig, at trænger Kjøbenhavn til paa den Maade at blive af med det Gamle og faae noget Nytt i Stedet, vilde det være ganske mærkeligt, om Statskassen skulde være

den, der betalte i alt Fald en væsentlig Del deraf. En anden Maade at hjælpe paa er at nedrive enkelte Kvarterer eller enkelte Bygninger, men Forudsætningen for, at der skulde kunne gives Penge til Udredelse af Erstatning deraf, er vel selvfølgelig, tør jeg sige, at Bygningerne ikke i Forveien ere saa flette, at det af Sundhedskommissionen kan forbydes, at de beboes, thi i saa Fald skulde der selvfølgelig ikke gives nogen Erstatning. Men selv om man ikke vil gaa saa vidt ogsaa i disse Tilfælde at give Erstatning, er det dog sikkert, at en Nedrivning i stor Udstrækning af gamle Bygninger vil ikke blot blive en ganske overordentlig kostbar Foranstaltning, men ogsaa let kunne lede til høist mærkelige Resultater. Den kunde saaledes let føre til, at man kom til ligefrem at give Præmier til Ciere, der havde daarlige Bygninger, thi Bygninger som de, der er Tale om, vilde i Regelen blive overordentlig værdifulde. Det var jo en nem Maade at tjene en stor Formue paa, saaledes at faae rede Penge i Stedet for noget Gammeldags, som man er i Besiddelse af, og som man maatte i Længden har vanskeligt nok ved at holde vedlige. Det forekommer mig altsaa, at denne Nedrivning vilde lede til temmelig urimelige Konsekventer. Og een Ting skal man ved Siden deraf lægge Mærke til: i det Dieblit, vi nedrive disse Bygninger, fordrive vi Arbejderbefolkningen fra den indre Del af Byen. Nu er det vistnok bekendt for de Fleste, og i alt Fald for dem, der have Noget at gjøre med Arbejderne, at Arbejderbefolkningen sætter i høi Grad Pris paa at bo inde i Byen, fordi der er Arbejde at faae baade for Manden og Konen, og fordi Arbejderne, naar han boer langt borte fra Byen, spilder sin Tid med at drage ind til sit Arbejdssted og ogsaa bruger Penge dertil. Jeg tror ogsaa, at det er af ikke ringe økonomisk Betydning for Arbejderne at bo i Byen af den Grund, at han saa i mange Tilfælde kan gaa hjem og spise i Middagstiden i Stedet for at være nødt til at gaa paa Værtshus, hvor han kan tilsætte mange Penge. Han vil derfor i Almindelighed kunne staa sig bedre ved at betale en højere Husleie inde i Byen end ved at betale en lavere udenfor Byen. Altsaa, Forslaget om Nedrivning er enten Staten ganske uvedkommende, forsaavidt det blot gaar ud paa at faae brede Gader, eller i alt Fald høist vanskeligt at gjenneføre uden at komme til ligefremme Forurettelser, og særlig tror jeg, at Arbejderbefolkningen vil ikke vide dem Tak, som gjenneføre et saadant Forslag. Det er iøvrigt klart, at skal Kjøbenhavn's Kommune give sig af med